

DÉLMAGYARORSZÁG

KEDD, 1991. SZEPT. 17., 81. ÉVF. 218. SZÁM

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

HAVI ELŐFIZETÉSI DÍJ: 185 FT, ÁRA: 7,40 FT

Zuhanós szomszédság

„Fenntartjuk magunknak a jogot a Magyar Köztársaság légterének, szuverenitásának védelmére; ennek érdekében megfelelő intézkedéseket fogunk hozni” – A világon jelenleg 5,5 milliárd ember él. Már ez is túl sok, ha azt vesszük, hogy egyötödük a szegénységi küszöb alatt vegetál, amíg el nem pusztul

Vadászgép-ügy született

A Tanjug jugoszláv hírgyűjteménye szerint hétfő reggel a magyar határ közelében lelőtték a jugoszláv légi-erő egyik repülőgépét. A Tanjug mindezt „hitelt érdemlő” forrásokra hivatkozva közölte, ám a szűkszavú jelentés nem szól róla, hogy a gépet a határ magyar, vagy jugoszláv oldalán érte-e találat.

A horvát rádió ezzel egyidőben arról adott hírt, hogy a jugoszláv légi-erő két gépét lőtte le a magyar légvédelem, miután azok megsértették Magyarország légterét. Ugyanezt jelentette a zágrábi televízió is: a tévé híre szerint az eset Kelet-Horvátországban történt.

A horvát belügyminisztérium szóvivője azt közölte, hogy tudomása szerint három gép zuhant le, ám Zágrábban nem tudják, hogy horvát, vagy magyar területről tüzeltek-e rájuk.

Az AFP francia és a Reuter brit hírgyűjtemények a belgrádi és zágrábi közléseket ismertető jelentésében hozzáfűzte, hogy Budapesten azonnal cáfolták a gépek lelövéséről szóló jugoszláv híreket.

Súlyos harcok robbantak ki tegnap este Horvátország több körzetében. Zágrábban horvát erők ostromot indítottak a jugoszláv néphadsereg ötödik katonai körzetének parancsnoksága ellen és Eszéken is gyűrűbe fogtak egy laktanyát. A hadsereg egyre inkább igénybe veszi a légi-erőt a hadműveletekben. Tíz halálos áldozata – öt azeri rendőr és öt polgári személy – van az örmények és azerbajdzsánok között kirobant legújabb összecsapásoknak. A dpa jelentése szerint az incidens úgy kezdődött, hogy egy örmény fegyveres egység több falura rátámadt. A grúz parlament újabb lépéseket tett a köztársaság függetlenségének kinyilvánítására: „megszálló erőnek” nyilvánította a grúz területen állomásozó szövetségi haderőt, Grúzia felvételére kérte a világszervezetet, s úgy határozott, hogy államosítja a köztársaság területén lévő összes szovjet tulajdont, illetve vállalatot. A törvényhozás egyúttal döntést hozott az önálló grúz vámörtség létrehozásáról is.

Keleti György ezredes, a Honvédelmi Minisztérium szóvivője hétfőn délelőtti leghatározottabban cáfolta azokat a zágrábi rádió adására hivatkozó hírgyűjtemények jelentéseket, miszerint a magyar honi légvédelem lelőtt volna két jugoszláv katonai repülőgépet, amelyek részt vettek a horvát-magyar határ közelében végzett hadműveletekben, s ennek során behatoltak a magyar légtérbe. Annak ellenére, hogy a magyar légvédelem szoros figyelemmel kíséri az eseményeket, s megfelelő eszközökkel járőrözést folytat, semmiféle harci cselekményt jugoszláv gépek ellen nem indított – jelentette ki. Arról sincs tudomásunk – tette hozzá –, hogy a szemben álló felek valamelyike által lelőtt jugoszláv katonai repülőgép roncsa

magyar területre zuhant volna, vagy pilótája katapultálás után a határon innen ért volna földet.

A szóvivő elmondotta azt is: lokátorok és a figyelőrendszerek értékelése alapján hétfő reggel 9 óra 8 perctől folyamatosan határmenti repülések zajlanak a magyar határ közelében. Ennek során határmenti horvát településeket támadnak bombázással és rakétaindításokkal jugoszláv harci repülőgépek. A kora délutáni órákig három alkalommal sértették meg a Magyar Köztársaság légterét, két alkalommal a határ feletti indítottak rakétát horvátországi célpontok ellen.

Keleti György a határörtség szóvivőjétől kapott MTI-információt megerősítve közölte: a légvédelmi rendszer figyelemmel kíséri ezeket a

légi tevékenységeket. A magyar légi-erő folyamatos járőrszolgálatot lát el a térségben, ami azt jelenti, hogy hétfő reggel óta a magyar légi-erő harci gépei – vadászpilótái és helikopterei – magyar terület fölött figyelemmel kísérik az eseményeket.

„A Magyar Honvédség a legnagyobb türelmet és megtartóztatást tanúsítja, de a jugoszláv határsértéseket a nemzetközi jog durva megsértésének tekinti. Fenntartjuk magunknak a jogot a Magyar Köztársaság légterének, szuverenitásának védelmére; ennek érdekében megfelelő intézkedéseket fogunk hozni” – hangsúlyozta. (MTI)

Lövedéknym magyar területen

A határörtség szakértői a magyar-jugoszláv határvonalától mintegy 500 méterre, Drávaszabolcsnál puskagránáttól származó lövedéknymot azonosítottak: ezzel bizonyítást nyert, hogy jugoszláv oldalról átlóttek – közölte hétfőn délután a BM Határörtség szóvivője. Mint ismert, hétfőn hajnalban, illetve a nap folyamán jugoszláv oldalon heves harcok voltak, s a magyar határörsök átlövéseket is észleltek.

Krisán Attila azt is elmondta, hogy a harcok elültével megnyílt a Drávaszabolcsal szemközi jugoszláv határállomás, amelyet még kora hajnalban zártak le. A hazánkba érkezőket a magyar oldalon fogadják, de biztonsági okokból ezen az ellenőrző ponton egyelőre még nem lehet Jugoszláviába utazni. (MTI)

Vita az Auer-ház körül

Bontják, vagy átépítik?

A Kőlcsey utcában állt az árvíz előtti építészet egyik emléke, az Auer-ház. Pályázaton döntött el, hogy a ház helyén kinek a tervei szerint építik meg a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. szegedi fiókját. A bontás, újjá-, illetve átépítés értelmezése körül most némi vita támadt.

dokolja, hogy az épület falainak vizsgálatakor kiderült: a régi szerkezeti elemeket nem lehet megtartani, a vályogból készült téglák nem bírnák el a terhelést. A tetőszerkezet is elkorhadt, bár a fűdémcsere szükségessége már kezdetben nyilvánvaló volt. A falakat viszont az utolsó pillanatig meg akarták hagyni – ám a biztonság (érthetően!) fontosabb szempontnak bizonyult.

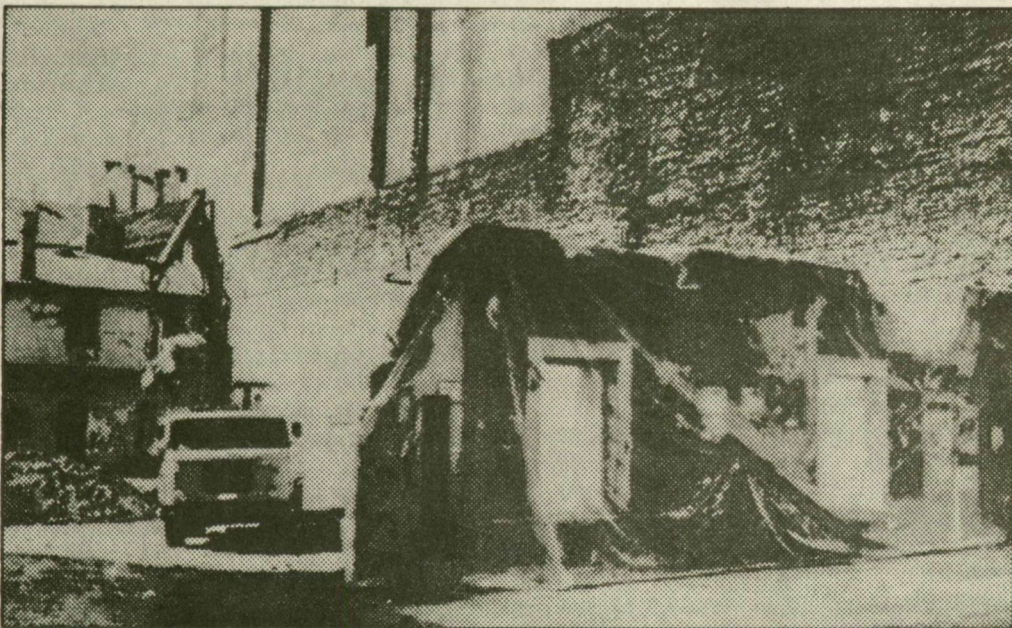
Az építész a „szokatlan rekonstrukciót” látja egyedüli megoldásnak. Ez annyit jelent, hogy újra

felépítik a házat, mégpedig a leghűségesebben – de nem szolgai módon! – tiszteletben tartva az eredetét. Ehhez olyan anyagokat – például kisméretű téglát – használnak, amelyek nem idegenek az Auer-ház jellegétől.

Az építész többször hangsúlyozta: egy ház karakterét, szellemiségét a terek rendje, a szerkezeti részek aránya, a homlokzat megjelenése, az anyagszerűség, a részletek összjátéka, és még jónéhány más elem határozza meg, s ezek csak részben anyagi természetű dolgok. Ugyan-

ilyen fontos, hogy mit jelent az épület az ott élők, vagy egyszerűen csak a szemlélők számára.

Hosszú viták és vívódások eredményeként kellett a bontás-átépítés mellett dönteni – mondta az építész. Palánkai Tibor szerint éppen azt tartják meg az épületből, amitől ugyanaz marad (lesz?), ami volt. Hozzátette még, hogy a bank vezetői mindvégig jó partnerek bizonyultak az épület értékeinek megőrzésében, újratertésében.

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

A „rég Auer-ház” utolsó faldarabja

Ugyancsak a beavatkozást in

Kiss Lajos városi főépítész másként vélekedik az Auer-ház lebontásáról-újraépítéséről. Úgy kezdtek bontani, hogy arra nem volt érvényes engedély. A leállítást elrendelő műszaki iroda később újra engedélyezte a bontás folytatását azzal az indoklással, hogy itt nem bontás, hanem a tervek szerinti átépítés folyik.

Az ügy pikantériáját fokozza, hogy tulajdonképpen egy építészeti szempontból kevésbé értékes házról folyik a vita. Szeged belvárosában viszont kevés a Víz előtti épület, ezért akarták mégis megtartani az Auer-házat. A főépítész véleménye szerint az eset szakmai, etikai, várostörténeti, technológiai és jogértelmezési kérdéseket vet föl. Az építészek egy része most hamisításról beszél, és éppen a régi épület szellemiségét kéri számon.

Kiss Lajos nem is tudott az átépítés bontásba fordulásáról, pedig az Általános Rendezési Terv előírása szerint a Belvárosban csak főépítési engedéllyel szabad bontani. Külön kiemelte, hogy nem is volt szó az Auer-ház eltüntetéséről. Az eredetihez megszólalásig hasonló ház „újratertés” pedig – néhány kivételtől eltekintve – nem szokás az építészetben.

A bontás során minden feljegyzésre, megörökítésre érdemes mozzanatról, épületrészről pontos dokumentáció készült. Az „új-régi” ház jobb lesz, mint volt – mondja az építész-tervező. Kíváncsian várjuk a további fejleményeket.

NY. P.

TARTALOM

Menekülés a menekültektől	2
JNA-szemle	2
Kapitányportrék (1.)	3
A bűn egy hete	4
A DM New Yorkban	6
Darvasi László tárcája	12

Sportszellem Belgrádból

Napfényes, de nem mindig derűs városunkra sporttörténeti nap virradt. Számos nemzetközi versenynek, mi több, már világbajnokságoknak is adott otthont Szeged, de labdarúgó Bajnokságok Európa Kupája mérkőzés még soha nem volt a Tisza-parti stadionban. Ma este ez is megérjük, hiszen Európa legjobb klubcsapatát, a BEK-győztes jugoszláv Crvena Zvezdát láthatjuk az észak-ír Portadown elleni kupameccsen.

Igaz, klasszisaitól – úgymint a kapus Sztojanovicstól, az utánozhatalatlan mozdulatairól (is) híres „Cselkirály” becenevet kiérdemlő Robert Proszinecskitől – megvált a belgrádi klub,ők nem lesznek itt, ám mégis várjuk, nagyon óhajtjuk, hogy élőben, közvetlenül tapasztalhassuk egy igazi nagy csapat közelségét. Még úgy is, hogy – ismervé okát a belgrádiak vendégeskedésének – sokan féltő aggodalommal tekintenek az esemény elé. Valljuk meg őszintén, olyanok is vannak, akik szívesen mellőznék az attrakciót, a – Szegeden legalábbis – nem mindennapi történet. Merthogy az lesz, az biztos, bizonyosság rá az idezarándokolt rengeteg újságíró, aki – mondhami ingyen reklámként – hírlunket viszi szerte Európában.

Ezért sem mindegy, hogy vendéglátóként milyennek mutatkozik a város, ahol ha nem is óriási, de felhajtás mégis van, hiszen a rendezők 12 ezer jugoszláv szurkolóra számítanak. Tőlük tartanak Szeged polgárai leginkább, mert ismereteik szerint hajlamoktólunk szokatlan módon „ünnepleni”, ami olykor tombolással, tajtékozással ér fel. Jómagam mégsem tartok ilyenén megnyilvánulásaiktól. Nem, nem azért, mert elegendő rendőr lesz az utcákon és a stadionban. Egészen másért vagyok derűlátó. Történetesen azért, mert hiszem: a sport szelleme diadalmaszkodik, s a biztosítást végzőknek nem kell majd „rendőrködniük”. Reménykedem még azért is, mert úgy gondolom, Pierre de Coubertin örökbeesű ódjának sorait – „A béke vagy te, Sport / a népeket egymáshoz fűző szép szalag: / és testvérré lesznek mind általad, / önuralomban, rendben és erőben.” – feltehetően az ide érkező igazi szurkolók sem feledik...

GYÜRKI ERNŐ

DM MELLÉKLET

A Cvrena Zvezda – Portadown BEK márkőzés alkalmából lapunk 8 oldalas sportmellékletet adott ki

„Isten hozott, Zvezda !”

címmel. A mellékletet rikkancsok terjesztik egész nap a határállomástól a belvárosban és a forgalmas csomópontokon át a stadionig.